

B”H

Likkutei Sichos Source Sheet

Volume 19 | Nitzavim | Sicha 3

1) פרשתינו ל', י"ט / כ'

העדתי בכם היום את-השמים ואת-הארץ הסמים והמזות נתתי לפניך הברכה והקללה ובררת בחיים למען תחיה אתה וזרעך:

This day, I call upon the heaven and the earth as witnesses [that I have warned] you: I have set before you life and death, the blessing and the curse. You shall choose life, so that you and your offspring will live;

לאהבה את-יהוה אלהיך לשמע בקלו ולדבקה-בו כי הוא תייר וארו ימיר לשבת על-האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיר לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם:

To love the Lord your God, to listen to His voice, and to cleave to Him. For that is your life and the length of your days, to dwell on the land which the Lord swore to your forefathers to Abraham, to Isaac, and to Jacob to give to them.

2) רש"י

ובחרת בחיים: אני מורה לכם שתבחרו בחלק החיים, כאדם האומר לחבירו בחר לך חלק יפה בנחלתי ומעמידו על חלק היפה ואומר לו את זה ברור לך, ועל זה נאמר (תהלים טז, ה) ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי, הנחת ידי על גורל הטוב לומר את זה קח לך:

you shall choose life: [God says: “Even though you have free choice, nevertheless,] I instruct you to choose the portion of life.” It is like a man who says to his son, “Choose for yourself a fine portion of my estate,” and then directs him to the best portion, saying to him, “This [is the portion which] you should choose for yourself!” And regarding this, the verse says, “The Lord is my allotted portion and my cup; You guide my destiny” (Ps. 16:5). [The last clause, אתה תומיך, גורלי, literally means “You laid upon my lot.” That is to say:] “You laid my hand upon the good lot, saying, ‘Take this for yourself!’”

3 רמב"ן

ראה נתתי לפניך היום יחזור להזהירם עוד להגיד להם כי שני הדרכים בידם וברשותם ללכת באשר יחפצו בה ואין מונע ומעכב בידם לא מן התחתונים ולא מן העליונים ויעיד בהם את השמים ואת הארץ פעם שנית (דברים ל:י"ט) אחר שאמר (דברים ד:כ"ו) העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדון מהר כי עתה יאמר העדותי בכם היום את השמים ואת הארץ כי החיים והמות נתתי לפניך שהם הברכה והקללה וכי יעצתיך שתבחר בחיים למען תחיה אתה וזרעך והנה הוא כמחתיים העדים בסוף דבריו כולם:

SEE, I HAVE SET BEFORE THEE THIS DAY LIFE AND GOOD, AND DEATH AND EVIL. He returns to exhort them yet again, to tell them that there are two courses in their hands and it is in their power to walk in whichever they desire, and there is no power below or above that will withhold them or stop them. And he calls heaven and earth to bear witness against them a second time, after he had said, I call heaven and earth to witness against you this day, that ye shall soon utterly perish, for now he said, I call heaven and earth to witness against you this day, that I have set before thee life and death⁷⁵ which are the blessing and the curse, and that I have counselled you that you should choose life, that thou mayest live, thou and thy seed. Thus he is now like someone who has the witnesses sign at the end of all his words.

ב

4 פרשתינו ל', ט"ו

רָאָה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַטּוֹב וְאֶת־הַמּוֹת וְאֶת־הָרָע:

Behold, I have set before you today life and good, and death and evil,

5 רש"י

את החיים ואת הטוב: זה תלוי בזה אם תעשה טוב הרי לך חיים, ואם תעשה רע הרי לך המות. והכתוב מפרש והולך היאך:

life and good: Each one [life or death,] is dependent upon the other: If you do good, you will be granted life, while if you do evil, you will receive death. The verse now proceeds to explain how this is so [as follows]:

ג

6 ירמיה י"ב, א'

צְדִיק אַתָּה יְהוָה כִּי אֲרִיב אֵלֶיךָ אַךְ מִשְׁפָּטִים אֲדַבֵּר אוֹתְךָ מִדּוֹעַ דֶּרֶךְ רָשָׁעִים צְלָחָה שְׁלֹו כָּל־בְּגָדֵי בְּגָד:

You are right, O Lord, when I contend with You, but I will argue with You. Why has the way of the wicked prospered, all who deal with treachery have peace?

7 ספרי ריש פרשת ראה

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה - לפי שנאמר (דברים ל"ט) החיים והמות נתתי לפניך הברכה והקללה, שמא יאמרו ישראל, הואיל ונתן הקב"ה לפנינו שני דרכים דרך החיים ודרך המות - נלך באיזו מהם שנרצה? ת"ל ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך! משל לאחד שהיה יושב בפרשת דרכים, והיו לפניו שני שבילים: אחד שתחלתו מישור וסופו קוצים, ואחד שתחלתו קוצים וסופו מישור; והיה מודיע את העוברים ואת השבים, ואומר להם: שאתם רואים שביל שתחלתו מישור - בשתים ושלש פסיעות אתה מהלך במישור, וסופו לצאת בקוצים; ואתם רואים שביל זה שתחלתו קוצים - בשתים ושלש פסיעות אתה מהלך בקוצים, וסופו לצאת במישור. כך אמר להם משה לישראל: אתם רואים את הרשעים שהם מצליחים - בשנים ושלשה ימים הם מצליחים בעולם הזה, וסופו לדחות באחרונה; שנאמר (משלי כד) כי לא תהיה אחרית לרע, ואומר (קהלת ד) הנה דמעת העשוקים, ואומר (קהלת ד) הכסיל חובק את ידיו, ואומר (משלי ד) דרך רשעים באפילה. והם רואים את הצדיקים, כשהם מצטערים בעולם הזה - בשנים ושלשה ימים מצטערים, וסופן לשמוח באחרונה; שנאמר (דברים ח) להטיבך באחריתך, ואומר (קהלת ז) טוב אחרית דבר מראשיתו, ואומר (ירמיה כט) כי אני ידעתי את המחשבות אשר אני חושב, ואומר (תהלים צז) אור זרוע לצדיק, (משלי ד) אורח צדיקים כאור נוגה.

(Devarim 11:26) "Behold, I set before you this day blessing and curse": Because it is written (Ibid. 30:19) "The life and the death have I set before you, the blessing and the curse," lest Israel say: Since the Holy One Blessed be He has set before us two ways, the way of life and the way of death, we can choose whichever we wish; it is, therefore, written (Ibid.) "and you shall choose the life, you and your seed." An analogy: A man is sitting at the crossroads, with two paths stretching before him, one, whose beginning is level and whose end is thorns, and one whose beginning is thorns and whose end is level. He apprises the passersby: This path whose beginning you see to be level — for two or three steps you will walk on level ground, and, in the end, on thorns. And this path whose beginning you see to be thorny — for two or three steps you will walk in thorns, and in the end you will walk on level ground. Thus did Moses speak to Israel: You see the wicked prospering — For two or three days they will prosper in this world, and in the end, they will be cast away, as it is written (Proverbs 24:20) "For there is no (good) end for the wicked one," and (Koheleth 4:1) "Behold, the tears of the oppressed (in Gehinnom)." And (Ibid. 5) "The fool folds his hands together (in contentment), and, (in the end) he eats his own flesh." And it is written (Proverbs 4:19) "The way of the wicked is pitch darkness." They see the righteous suffering in this world. Their end is to rejoice, viz. (Devarim 8:16) "to benefit you in your latter end." And it is written (Koheleth 7:8) "Better the end of a thing than its beginning." And (Jeremiah 29:11) "For I (the L-rd) know the thoughts that I think concerning you ... to give to you a (goodly) end and a hope." And it is written (Psalms 97:11) "Light is sown for the righteous one," and (Proverbs 4:18) "The path of the righteous is like shining light."

ד

8 פרשתינו ל', ט"ז - י"ח

אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת בְּדַרְכָּיו וּלְשַׁמֵּר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחַיֵּית וְרַבֵּית וּבְרַכָּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָּא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ:

inasmuch as I command you this day to love the Lord, your God, to walk in His ways, and to observe His commandments, His statutes, and His ordinances, so that you will live and increase, and the Lord, your God, will bless you in the land to which you are coming to take possession of it.

וְאִם־יִפְגַּע לְבַבְךָ וְלֹא תִשְׁמָע וְנִדְחַת וְהִשְׁתַּחֲוִית לְאֱלֹהִים אֲחֵרִים וְעַבַדְתָּם:

But if your heart deviates and you do not listen, and you will be drawn astray, and you will prostrate yourself to other deities and serve them,

הַגִּדַתִּי לָכֵם הַיּוֹם כִּי אֶבֶד תֵּאבְדוּן לֹא־תֵאָרִיכוּן יָמַיִם עַל־הָאָדָמָה אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן לְבֹא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ:

I declare to you this day, that you will surely perish, and that you will not live long days on the land, to which you are crossing the Jordan, to come and take possession thereof.

ה

9 ראה י"ד, א'

בְּנִיִּים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגַּדְדוּ וְלֹא תִשְׁיִמוּ קַרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לַמֵּת:

You are children of the Lord, your God. You shall neither cut yourselves nor make any baldness between your eyes for the dead.

ו

10 תרגום יונתן בן עוזיאל פרשתינו ל', י"ט

לֹא סִהַדִּין דְּעִבְרִין מִן עֵלְמָא אֲנָא מְסֵהִיד בְּכוּן יוֹמְנָא אֱלֹהִין שְׁמַיָּא וְאַרְעָא חַיִּי וּמוֹתָא סְדָרִית קוּמִיכוּן בְּרַכְתָּא וְחִילוּפָה וְתִתִּירְעוּן בְּאַרְחָא דְחַיִּי הִיא אוּרִייתָא מִן בְּגִלְל דְּתִיחוּן בְּחַיִּי עֵלְמָא דְאַתִּי אַתּוּן וּבְגִיכוּן

I attest this day, not only you, who are to pass away from this world, but the heavens and the earth, that I have set before you life and death, blessing and its reverse. Choose therefore the way of life, even the law, that you and your children may live the life of the world to come;

11 משלי ה', ג' / ד'

כִּי נִפְתַּת תִּטְפֹּנָה שְׁפָתַי זָרָה וְחֻלְקַי מִשְׁמֵן חֲכָה:

For the lips of a strange woman drip honey, and her palate is smoother than oil.

וְאַחֲרֵיתָהּ מִרְהַלְקֵנָה חֲדָה כְּחֶרֶב פִּיּוֹת:

But her end is as bitter as wormwood, as sharp as a two-edged sword.

ח

12) בבא בתרא ק"ו, ב'

אי מה להלן בקלפי ואורים ותומים אף כאן בקלפי ואורים ותומים

The Gemara challenges: If the brothers' division of their father's estate is comparable to the initial division of Eretz Yisrael, an additional comparison should apply: Just as there, the initial division of Eretz Israel was carried out through a receptacle [*bekalp*] in which lots were placed and the *Urim VeTummim*, so too here, the division of the father's estate should be executed only through a receptacle and the *Urim VeTummim*.

13) רשב"ם

בקלפי ואורים ותומים - כדאמרין ביש נוחלין (לקמן בבא בתרא דף קכב.) אלעזר מלובש אורים ותומים ויהושע וכל ישראל עומדין לפניו קלפי של שבטים וקלפי של תחומין מונחין לפניו והיה מכין ברוח הקודש כו':

ט

14) סוף דיבור המתחיל אשרינו תרצ"ו

זהו אשרינו מה טוב חלקינו בעבודה שעל פי טעם ודעת.

15) אגרת הקודש סימן ז'

והנה יתרון האור הזה הפרטי לנשמות פרטיות אינו בבחינת טעם ודעת מושג אלא למעלה מבחינת הדעת שכך עלה במחשבה לפניו יתברך ודוגמתו למטה הוא בחינת הגורל ממש:

Now, the advantage of this individual light to the individual souls is not in the category of apprehensible reason and knowledge, but transcends the faculty of knowledge. For thus it rose in the Mind before Him, blessed be He. And its model below is truly the notion of the "lot."

י"ד

16) מכות בסופה

אמרו לו הללו כושיים שמשתחוים לעצבים ומקטרים לעבודת כוכבים יושבין בטח והשקט ואנו בית הדום רגלי אלהינו שרוף

§ They said to him: These gentiles, who bow to false gods and burn incense to idols, dwell securely and tranquilly in this colossal city, and for us, the House of the footstool of our God, the Temple, is burnt

באש ולא נבכה אמר להן לכך אני מצחק ומה לעוברי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה

by fire, and shall we not weep? Rabbi Akiva said to them: That is why I am laughing. If for those who violate His will, the wicked, it is so and they are rewarded for the few good deeds they performed, for those who perform His will, all the more so will they be rewarded.

(17) תניא פרק כ"ב

אבל הס"א והטומאה היא תועבת ה' אשר שנא ואינו משפיע לה חיות מפנימית הרצון וחפצו האמיתי אשר חפץ בה ח"ו כ"א כמאן דשדי בתר כתפוי לשונאו שלא ברצונו רק כדי להעניש את הרשעים וליתן שכר טוב לצדיקי' דאכפייין לס"א וזה נקרא בחי' אחוריים דרצון העליון ב"ה.

But the *sitra achra*, and unholiness, is "An abomination unto G-d which He hates," and He does not give it life from His inner will and true desire as if He delighted in it, Heaven forbid, but in the manner of one who reluctantly throws something over his shoulder to his enemy; [He does so] only to punish the wicked and to give a goodly reward to the righteous who subjugate the *sitra achra*. This is [why it is] called the "hinder-part" of the Supernal Will.

י"ב

(18) ליקוטי תורה ריש פרשתינו

הנה פרשה זו קורין לעולם קודם ר"ה ומרומז במלת היום דקאי על ר"ה כי זה היום תחלת מ מעשיך זכרון ליום ראשון.

(19) ברכות י"ב, א'

כָּלְלוּ שֶׁל דְּבַר: הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַחֲתוּמִים.

The *baraita* summarizes that the general principle is: Everything follows the conclusion of the blessing. Based on this principle, the question with regard to a blessing recited over food and drink posed above can be resolved.

(20) פרשתינו כ"ט, ט'

אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם כְּלַכֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם רְאִשֵׁיכֶם שְׁבֻטֵיכֶם זְקֵנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל:

You are all standing this day before the Lord, your God the leaders of your tribes, your elders and your officers, every man of Israel,

(21) תהלים מ"ז, ה'

יְבַחֲרֵנוּ אֶת־נַחֲלָתֵנוּ אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר־אָהֵב סֶלָה:

He shall choose our inheritance for us, the pride of Jacob, which He loves forever.

22) פתיחתא דרות רבה ג

וְזָה, זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂנוֹהֵג עִמָּהֶם בְּמִדַּת יֵשׁוּר בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְנוֹתֵן שְׂכָרָם שְׁלָם לְעֵתִיד, כְּאִמֵּן הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּאִמּוֹנָה אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אִמֵּר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּנֵי סַרְבְּנִין הֵן, לְכַלּוֹתָן אִי אֶפְשָׁר, לְהַחְזִירָן לְמִצְרַיִם אִי אֶפְשָׁר, לְהַחֲלִיפָם בְּאַמָּה אַחֲרַת אֵינִי יָכוֹל, אֲלֵא מָה אֶעֱשֶׂה לָהֶם, הַרְיִנִי מִיִּסְרָן בְּיִסּוּרִים, וּמִצָּרְפָן בְּרַעְבוֹן,

“But as for the pure” – that is the Holy One blessed be He, who conducts Himself with uprightness in this world and gives them a complete reward in the future, like a craftsman who performs his labor in good faith with his employer. At that time, the Holy One blessed be He said: My children are recalcitrant; to eliminate them is impossible, to return them to Egypt is impossible, to exchange them with another nation, I am unable. What shall I do to them? I will afflict them with suffering and will refine them with famine

23) זהר חלק ג' ל"ב, א'

וּבַהֲהוּא חֲדוּוֹתָא לֹא מִשְׁתַּכַּחֵי בְּמִלְכָא אֲלֵא יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּדֵיהוּ. וּמֵאֵן דְּיִתִּיב עִם מְלָכָא, וְנִטְלָ לִיה בְּלַחֲדוּדֵיהּ, כָּל מָה דְּבַעֵי שְׂאִיל, וְיִהִיב לִיה.

24) יתרו י"ט, ה'

וְעַתָּה אִם־שָׁמוּעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקִלִּי וַיִּשְׁמַרְתֶּם אֶת־בְּרִיתִי וְהִיְתֶם לִי סִגְלָה מְכֹל־הָעַמִּים כִּי־לִי כָּל־הָאָרֶץ:

And now, if you obey Me and keep My covenant, you shall be to Me a treasure out of all peoples, for Mine is the entire earth.

25) רש"י

סגלה: אוצר חביב, כמו (קהלת ב ח) וסגלת מלכים, כלי יקר ואבנים טובות שהמלכים גונזים אותם. כך אתם תהיו לי סגולה משאר אומות, ולא תאמרו אתם לבדכם שלי ואין לי אחרים עמכם, ומה יש לי עוד שתהא חבתכם נכרת:

a treasure: Heb. סִגְלָה, a beloved treasure, like “and the treasures (וּסְגָלֹת) of the kings” (Eccl. 2:8), [i.e., like] costly vessels and precious stones, which kings store away. So will you be [more of] a treasure to Me than the other nations (Mechilta). Now don't think (lit., and do not say) that you alone are Mine, and [that] I have no others besides you. So what else do I have, that [My] love for you should be made evident? For the whole earth is Mine, but they [the other nations] mean nothing to Me.

כי לי כל הארץ: והם בעיני ולפני לכלום:

For the whole earth is Mine: but they [the other nations] mean nothing to Me.

26) ליקוטי תורה פרשתינו נ"א, ב'

..ולכן בכל שנה שחוזר הדבר לקדמותו הנה ביום ר"ה הוא המשכת בח' מלכות ממקורו כמו שהי' המשכה זו ביום זה בתחלת בריאת העולם.

27) במדבר רבה פי"ד, י'

קָרְבָנוּ קָעֶרְת כֶּסֶף וְגו', אָמַר רַבִּי תַנְחוּמָא כָּל הַשְּׁבֵטִים לְשֵׁם גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְלְשֵׁם שְׁבָחַן נִקְרְאוּ שְׁמוֹתָם, וְאִשֵּׁר נִקְרָא שְׁמוֹ לְשֵׁם גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְתִימָא (מִלֵּאכִי ג, יב): וְאִשֵּׁרֻ אֶתְכֶם כָּל הַגּוֹיִם כִּי תִהְיֶה אַתֶּם אֶרֶץ חֶפְצָא אָמַר ה' צְבָאוֹת. וְלְשֵׁם שְׁבָחַן, כְּמָה דְתִימָא (תְּהִלִּים קמ"ד, טו): אִשֵּׁרֵי הָעָם שְׂפָכָה לֹא אִשֵּׁרֵי הָעָם שֶׁה' אֱלֹהֵיו, אֵין אִשֵּׁרֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֲלֵא עַל שְׁבָחֻוּ בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת לָהֶם לְאֱלֹהִים וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחַר בָּהֶם לְהִיּוֹתָם לֹא לְעַם סֻגְלָה, וְלִפְיֶכָה כְּשָׁבָא נְשִׂיאָ אִשֵּׁר לְהַקְרִיב, הַקְרִיב קָרְבָנוּ עַל שֵׁם הַבְּחִירָה שְׁבָחֻר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל מִכָּל הָאֻמוֹת, כְּמָה דְתִימָא (דְּבָרִים י"ד, ב): וּבְךָ בְּחַר ה' לְהִיּוֹת לֹא לְעַם סֻגְלָה וְגו', וְעֲלִיָּהֶם נֹאמַר (תְּהִלִּים ס"ה, ה): אִשֵּׁרֵי תִבְחָר וּתִקְרַב וְגו'.

All the tribes were given names that reflect the redemption of Israel and her praise. Asher (אשר) was named for the sake of the redemption of Israel, as it is written: “ ‘And all the nations shall praise (אשר) you, for you will be a land of desire,’ says the G-d of hosts.” And Asher was named for [Israel’s] praise, as it is written: “Fortunate (אשרי) is the nation whose lot is this; fortunate is the nation whose G-d is the L-rd.”

Israel’s good fortune is solely that she chose the Holy One, blessed be He, to be her G-d and that G-d chose her to be His cherished nation. Therefore when the prince of Asher came to offer his sacrifices, he offered those sacrifices in recognition of G-d’s choice of Israel over all the nations, as it is written: “And G-d has chosen you this day to be His cherished people.”
